

Ž 106,1-8 Sal 9.7.2020

Haleluja. Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné. 2 Kdo vylíčí bohatýrské činy Hospodina, kdo rozhlásí všechnu chválu o něm? 3 Blaze těm, kteří se drží práva, tomu, kdo si v každém čase vede spravedlivě.

4 Hospodine, rozpomeň se na mě pro přízeň, již lid svůj zahrnuješ, navštiv mě svou spásou, 5 abych směl spatřit dobro tvých vyvolených, abych se radoval radostí národa tvého, abych společně s tvým dědictvím o tobě s chloubou mluvil.

6 Zhřešili jsme už se svými otci, provinili jsme se, svévolně si vedli. 7 Naši otcové v Egyptě nepochopili tvé divy, tvé hojné milosrdenství si nepřipomínali, vzepřeli se při moři, při moři Rákosovém. 8 On však je zachránil pro své jméno, aby v známost uvedl svou bohatýrskou sílu.

„John Brown mrtev jest a tělo jeho tlí, jeho duch však kráčí dál,“ končí populární americká lidovka, kterou jsme zamlada zpívali u prázdninových ohňů. Nám se tenhle konec vybavil, když jsme s kolegou kazatelem a poetou k tomu dumali, jak vyjádřit zvláštní sílu a nezaměnitelnost pojmu jako je Boží milosrdenství. V žalmech se skoro do omrzení opakuje, že je „věčné“. Zní to jak fráze nejen nepoetická, ale navíc vyčichlá. Fráze zdaleka ne jen náboženská – však vzpomeňte, co vše se za věčné prohlašovalo... A hlavně – to co je věčné, máme tendenci vnímat jako něco mimoběžného či vzdáleného: Tady a teď nezbyvá, než se přizpůsobit poměrům naší časnosti (občas protivně dotěrné), až pomínou, nastane věčnost. Dřív se tím, co je věčné, nemá moc smysl zabývat.

Jenomže – zaslouží si Hospodinovo milosrdenství, aby ho charakterizovala takováhle nudná, frázovitá věčnost? Nemáme onomu „navěky“ zkusit rozumět jinak? Třebas podle té americké lidovky? *Chválu vzdejte Hospodinu – jeho milosrdenství však kráčí dál.* To biblické věčně, navěky, dosl. „k věkům“ totiž navozuje právě představu kroků. Pochodu, který se jen tak nedá zastavit. A i když tomu pochodujícímu lidé házou teď klacky pod nohy (a občas zakrouží krkem) – přece kráčí dál.

A právě takhle je to s Božím milosrdenstvím. Vždycky tu někdo zvedne jeho prapor a poponese ho. Přičemž se nejednu stane, že hrstka statečných však udolána jest – a svědkové hájící Boží milosrdenství jsou tu převálcováni silou nevyléčitelně zarputilých otrokářů – a jindy zas armádou nějakých východních velmocí. Poměrně pravidelně ten prapor Hova milosrdenství dokážou srazit a zašlapat ti, kdo vsadili na ostré lokty – sílu své výzbroje nebo bankovních kont – nebo ti, pro něž cesta dál klidně vede i přes mrtvolu včerejších přátel či kolegů a spolupracovníků...

A přece - jeho milosrdenství však kráčí dál. Kráčí dál jako polidšťující síla, která se chce uplatnit právě v naší časnosti. V těch tolikrát nemilosrdných poměrech – kde lidskost úpí pod bičem otrokářů, – kde svědectví o nezbytnosti milosrdenství je přehlušováno nenávisťnými či cynickými hláškami a komentáři. Kde nám kdejaký Hamáček či Babiš ochotně vysvětlí, že přijmout padesát syrských sirotků je život národa ohrožující věc.

Kráčí dál, protože energii mu dává poselství o

vysvobozujících činech Hospodinových. Těm činům vysvobození neboli spásy se od dob vysvobození izraelských otroků řekne „ješua“ - a jestli v tom slyšíte Ježíš, slyšíte správně. Však také Ježíš zvedl prapor Božího milosrdenství hodně vysoko. Dával ho zakusit i žilvům, jimž ho církevní i světské autority upíraly, a držel ho i na kříži, ve chvíli kdy se ukázalo, že uředníci nejsou žádná hrstka statečných, ale vyděšené stádo rozprchlých ovcí. A na něj samotného nemilosrdní majité pravdy pokřikovali: Jsi-li opravdu Boží svědek toho milosrdenství, sestup z kříže... Nesestoupil, a místo toho prosil „odpusť jim, neboť nevědí, co činí“.... Proto ho Otec milosrdenství a veškeré útěchy vyvedl i z beznaděje hrobu a smrti. Aby prokázal, že jeho projekt milosrdenství nezastaví ani nenávistné a násilnické poměry naší časnosti.

S touto důvěrou prosí žalmista: *Rozpomeň se na mě, Hospodine, ... navštiv mě svým spasením, ... abych společně s tvým dědictvím o tobě s chloubou mluvil.* Vyhlíží zaslíbenou zemi jako dokonaný projekt milosrdenství, kde *si spravedlnost a pokoj dají políbení.*

Čekali bychom, že tak volá v situaci, kdy čelí přívalu nepřátel či nějaké morové ráně. Ale záplava, která se přes něj valí, **jsou scestnost, křiváctví ba bezbožnost vlastního lidu.** Žalm 106 je totiž kající dějeprava. Od 6. verše až téměř do konce žalmista vyznává: Hned jak se Hospodin rozhodl zastat nás svým spasením a vysvobodit nás, jsme mu nevěřili. Od chvíle, kdy se Hospodin rozhodl dát v tomto světě (a naší časnosti) prostor svému milosrdenství – a posílal svědky, kteří měli jeho prapor zvednout – jsme se pod ten prapor báli jednoznačně postavit. Vzpouzeli jsme se darované cestě záchranu, sotva nám ji Hospodin otevřel: *Zaměnili jsme slávu svou v podobiznu vola, jenž jí trávu, zapomněli jsme na ... spasitele svého, kterýž činil veliké věci v Egyptě.* Ani v zaslíbené zemi jsme se nedali cele proměnit perspektivou záchranu a obnovy. Zaneřádili jsme ji *ukydanými modlami*, tedy sochami oslavujícími moc nemilosrdenství, násilnictví, ostrých loktů, předsudků a pověr.

S vědomím tohoto marasmu žalmista prosí „rozpomeň se“. Nenech nás se v tom bezcílně ráchat, a tak ztrácet cíl, k němuž jsi nás svou spásou povolal.

Týká se to jen lidu staré smlouvy? Nemyslím. Slabostí křesťanstva je, že si tento sebekritický přístup k svému vlastnímu příběhu neosvojilo. Vidíme se často tak, jako by nás novozákonní svědectví automaticky řadilo po bok *Ješuy*, jakoby nutnost sebekritického pohledu na vlastní minulost náleželo jen lidu staré smlouvy – a ztuha nám jde rozpoznání kolektivních pokřiveností křesťanstva, uchylování z cesty spásy. Anebo si hodně intenzivně všímáme hříšné cesty konkrétního jedince – a ignorujeme, že spása chce nejen povznášet k radosti z Kristova vykoupení jednotlivou duši – ale též proměňovat situaci celých lidských skupin: Těch, kdo úpějí pod bičem všelijakých otrokářů nebo jimž občas strážci spravedlnosti dají ochutnat svou moc a zakleknou jim krk. Nebo se o nich bohatější část společnosti pohrdavě vyjadřuje jako o nenapravitelných sockách. Anebo k nim mužská polovina společnosti přistupuje jako k hloupým blondýnám, jejichž vnady mohou zdobit auta či kalendáře, ale jinak si musí

nechat líbit buranské komentáře i násilnické jednání. Pustíme-li si žalmistův způsob sebekritiky na tělo – a přeneseme-li se zpoza oceánu, ze země, kde se s dědictvím někdejších otrokářů ještě pořád nelypali – sem, na rodnou hroudu, musí se člověk ptát: Jak že to rozumíme spásu, když se hlasem církvi stává předsudečné odmítání Istanbulské úmluvy, která chce dopřát důstojnost a ochranu ženám? Když místo toho, abychom se zasazovali o přijímání azylantů, přizpůsobujeme se vládcům světa tohoto, kteří obyvatelstvo straší uprchlíky? Když místo podpory úsilí integrovat lidi z vyloučených lokalit sdílíme v církvích předsudky o tzv. nepřizpůsobivých a jejich paušální dehonestování?

Církvě, která si si takové tázání připustí, se navíc otevírá nečekaně blahoslavená perspektiva: Žalmistovi se totiž s tím milosrdenstvím, co kráčí dál, dobře rýmuje postoj těch, kdo se tím pochodem milosrdenství nechali pozvat k vlastní odpovědnosti: *Blahoslavený, ten, kdo si pozorně hledí práva a činí spravedlnost, všelikeho času* – tedy ať je doba jaká je. Blahoslavený ten, který rozumí tomu, že spása – *ješua* – má svůj pospolitý rozměr. Rozměr práva a spravedlnosti.

Činy spásy (ve Starém i Novém zákoně) se dějí proto, aby otevřely prostor obnově důstojnosti. Umožnily pozvednout pošlapané lidství těch, kdo jsou přehlíženi či odkopáváni. Ne na darmo se v tom cíli ukáže, že Spasiteli Ježíši dobře rozuměli ti, kdo ho uprostřed naší časnosti přijímali v žiznivých, vězněných či lidech bez domova a uprchlících (Mt 25,37-40). Církvě se občas stane, že s nasazením hodným lepší věci hájí vyjeté koleje zaběhaných pořádků, v nichž nemají šanci ti, na něž se kouká svrchu jako na pouhou námezdnou sílu, tvory vhodné leda posluhovat. A přitom přehlédneme, že Boží milosrdenství už kráčí dál jinou cestou, než kudy vedou ty naše vyjeté koleje.

I proto má cenu vystavit se vždy znova žalmistově nekompromisnímu vyznávání – a pak se přidat k zástupu, který právě teď zvedl prapor milosrdenství Hospodinova. Sem nás totiž vede žalmistova prosba: *Rozpomeň se na mě, Hospodine, ... navštiv mě svým spasením, ... abych společně s tvým dědictvím o tobě s chloubou mluvil.* Amen

Ž 106,1-8 Sal 9.7.2020

Pozdrav

Píseň 667,1+2

In: Laskavě ses, Hospodine, kdysi projevoval k zemi své, přivedls zase z vězení Jákoba. Odpustil jsi nepravost lidu svého, přikryl všelikejší hříchy jejich. ... Zдали na věky hněvati se budeš na nás? A protáhneš hněv svůj od národu do pronárodu? Zдали ty nás zase neobživíš, tak aby lid tvůj veselil se v tobě? Ukaž nám, Hospodine, milosrdenství své, a spasení své dej nám. Amen (Ps 85,2-3.6-8)

Píseň 85

Modlitba

Hospodine, Bože Izraele a Otče JKa, tváří v tvář tvému dílu a tvému slovu smíme prožívat radost vysvobozených, vděčnost obdarovaných, pokoj a naději těch, jimž bylo odpuštěno. Nemusíme mít strach z těch, kdo určují poměry našich časů. Nemusíme donekonečna zkoušet, kterou cestou se dát. Byli jsme pozváni na cestu tvé záchrany a tvého milosrdenství. Za to děkujeme, to si vděčně připomínáme, to je důvodem písniček,

chval, radosti.

Ty také víš, v čem je tato vděčnost a radost chvilková, povrchní, kolikrát se uzavíráme tvé záchraně, tvé obnovující a vysvobodivé moci. Dej tedy zaznít slovu, které zpřítomní cestu tvého milosrdenství, vyznačí jeho milníky, dosvědčí blízkost tvé pravdy, tvých soudů i tvé nadějnosti. A zastav směřování, jež stejně nikam nevede. AMEN.

1. čtení 2Kor 1,1-7

Píseň 478

kázání Ž 106,1-8

Píseň 690

Ohlášení

Přímlyvy (Kyrie)

Když ty se na náš rozpomínáš – a soustředíš na příběh svého milosrdenství, smíme ti s o to větší důvěrou předkládat svoje prosby, Pane. Prosíme za církve. Poselství proroků i apoštolů ať nás vyrušuje z naší sebespokojenosti i soběštednosti. Rozšiřuj naši vnímavost pro lidi s horší startovací pozicí. Chraň nás před předsudky vůči těm, jimiž pohrdá většina a jimž se posmívají suveréni života, jimž je vždy všechno jasné. Chraň nás před povrchností a buranstvím. *Proměňuj nás svým milosrdenstvím, Kyrie eleison.*

Prosíme za ty, kdo plují životem bezmyšlenkovitě, hledí si jen vlastní zábavy a neumějí či nechťejí vnímat bolesti této doby. Vyváděj nás ze spoutanosti lhotejnosti, povrchnosti i z pout sobectví, kerý se bojí pohlédnout do tváře potřebným. Jako rodiče prosíme takto za děti, jako děti za rodiče. *Proměňuj nás svým milosrdenstvím, Kyrie eleison.*

Prosíme za bolavá místa této časnosti. Za lidi, kteří se ozvali proti bezpráví, ponižování svých sousedů či přátel, zpučnosti a lžím mocných – a odnesli to na vlastní kůži v podobě násilí, policejní šikany, ztráty zaměstnání nebo věznění. Nechce se nám v době prázdnin dozvídat o těchto nuzných a potřebných, přesto jich každý den přibývá. Prosíme, ať najdou zastání, a nám otevřej pro jejich potřebnost srdce, uši i oči. *Proměňuj svět svým milosrdenstvím, Kyrie eleison.*

Prosíme za děti bez rodičů, za lidi bez domova a na útěku, za ty, kdo prožívají dlouhodobé ponižování a odmítání. Ať smějí potkávat lidi jako bližní proměněné tvým milosrdenstvím. Prosíme i za ty, kdo žijí v bezpečí, v životní pohodě, v dostatku prostředků i možností. Chraň nás před tím, aby se nám milosrdenství vytratilo z naší každodennosti. *Proměňuj nás svým milosrdenstvím, Kyrie eleison.*

Otčenáš

Poslání 2K 6,1nn

Jako spolupracovníci na tomto díle vás napomínáme, abyste milost Boží nepřijímali naprázdno, vždyť je psáno: 'V čas příhodný jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti přispěl na pomoc.' Hle, nyní je čas příhodný, nyní je den spásy! – Ve všem se prokazujeme jako Boží služebníci, v mnohé vytrvalosti, v souženích, tísních, úzkostech, pod ranami, v žalářích, nepokojích, vyčerpanosti, v bezesných nocích, v hladovění; prokazujeme se bezúhonností, poznáním, trpělivostí, dobrotivostí, Duchem svatým, nepředstíranou láskou, slovem pravdy, mocí Boží. – Jsme vyzbrojeni spravedlností k útoku i k obraně, procházíme slávou i pohanou, zlou i dobrou pověstí; ... máme proč se rmoutit, a přece se stále radujeme; jsme chudí, a přece mnohé obohacujeme; nic nemáme, a přece nám patří vše.

Požehnání (Ř 15)

Bůh naděje nechť vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého. Bůh pokoje buď se všemi vámi. Amen.

Píseň Široká a úzká Sv 140